

Møllendalselven

Deputasjon UMBY

04-11.2021

Vannet har hatt enorm betydning for utvikling av kultur og samfunn og vannets betydning vil bare øke, men er vi på rett vei i byen vår?

Gytebekk Haukåsvassdraget – leveområde for elveperlemuslingen??

Tilstanden i byens vannmiljø i 2021 er ikke slik det burde være i en by med ambisjoner om å være en kultur- og miljøby, men vi har fortsatt muligheter

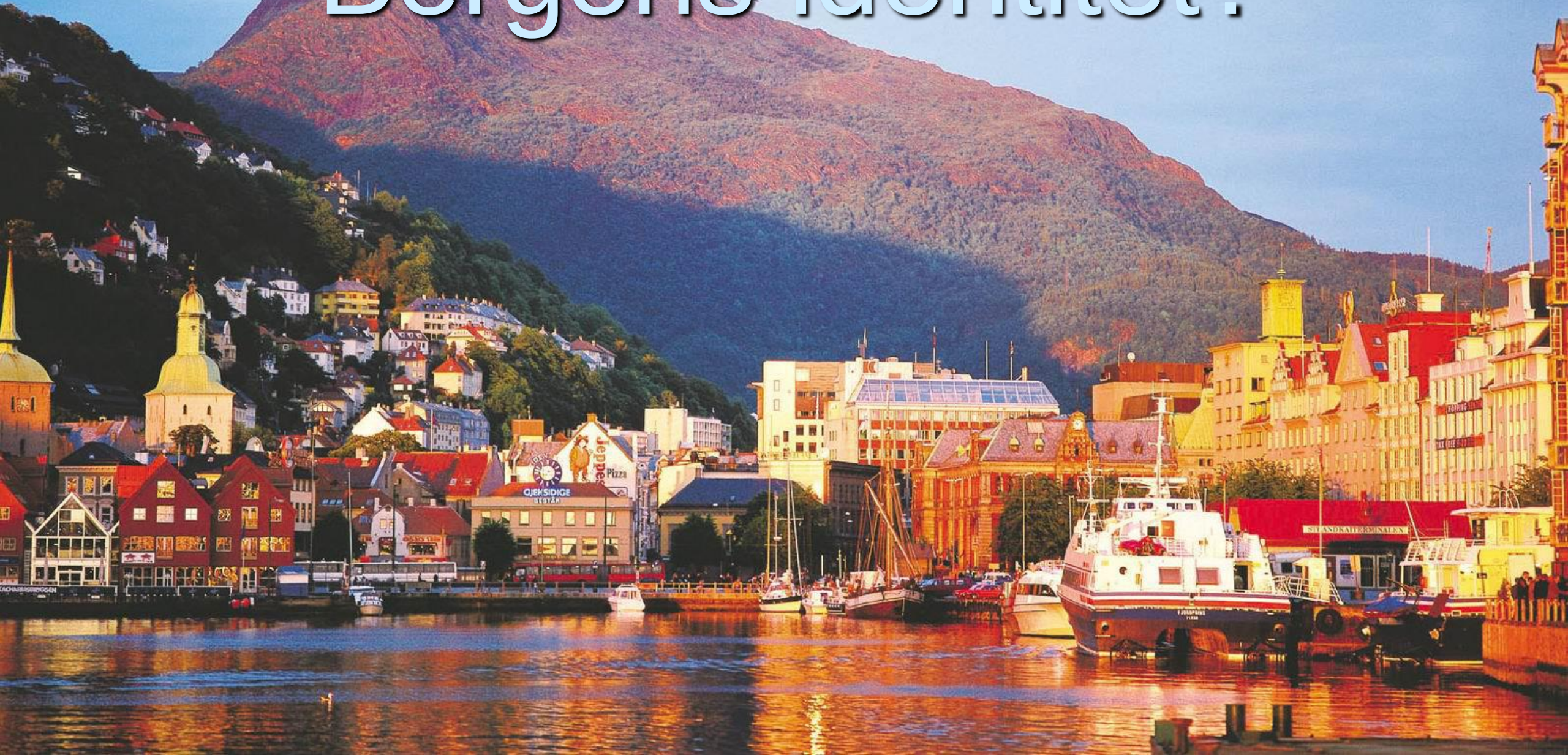

Det handler om vann, men og om omsorg for naturen og å se det store i det små, og ikke minst: **Hvilken by vil vi ha?**

Miljø? Alt som er omkring oss, alt vi har fått i gave om alt vi skal lever videre og ingen bekk er for liten til å fortjene vår omsorg ■

Bergens identitet?

Byfjellene og Byfjorden

DRIVKREFTER I BERGENS HISTORIE

Skipsfart og handel???

Et viktig historisk tilbakeblikk

- Vann har og vært en svært viktig drivkraft i byutviklingen
- Møller, oppgangssager og senere kraftverk var lokaliseringsfaktor nr. 1 for den første industriering i Bergen. Uten vannet hadde stedene under ikke vokst frem:
- **Møllendal**, Arna, Nesttun, Eidsvåg, Salhus... og Hop, men vannets i byutviklingen rolle er blitt glemt i nyere tid ☹️

Basert på lokal vannkraft var Bergen i mange 10 år Norges Trikotasje hovedstad
(70%)

St. Louis, Mo.

Møllendalselven

Elven er Bergens viktigste elv i historisk sammenheng:

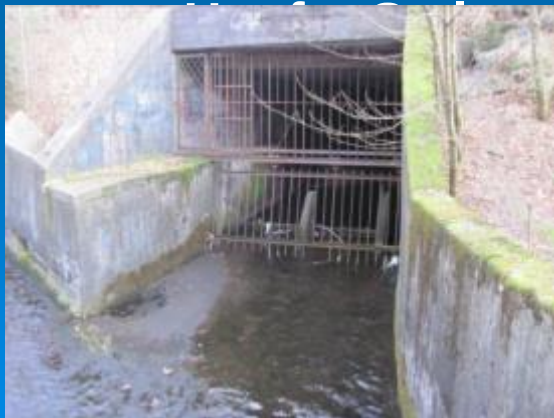
- Kraft til Møller, oppgang-
- sager mm
- Vann til garverier
- Vannforsyning
- Vaskeplasser
- Elektrisk kraftproduksjon

Status Bergensvassdrag i starten av arbeidet vårt

Vi har 84 elver og bekker

- Fortsatt kritisk forurensing i noen bekker
- Mange fysiske inngrep
- Betydelig reduksjon i sjøaureproduksjon
- Inngrep gjennomføres fortsatt – oftest mot gjeldende regelverk

Kart med de reelt lakse- og sjørretvassdrag i Bergen per 2017. Kartet omfatter IKKE den historiske utstrekningen av lakse- og sjørretførende vassdrag

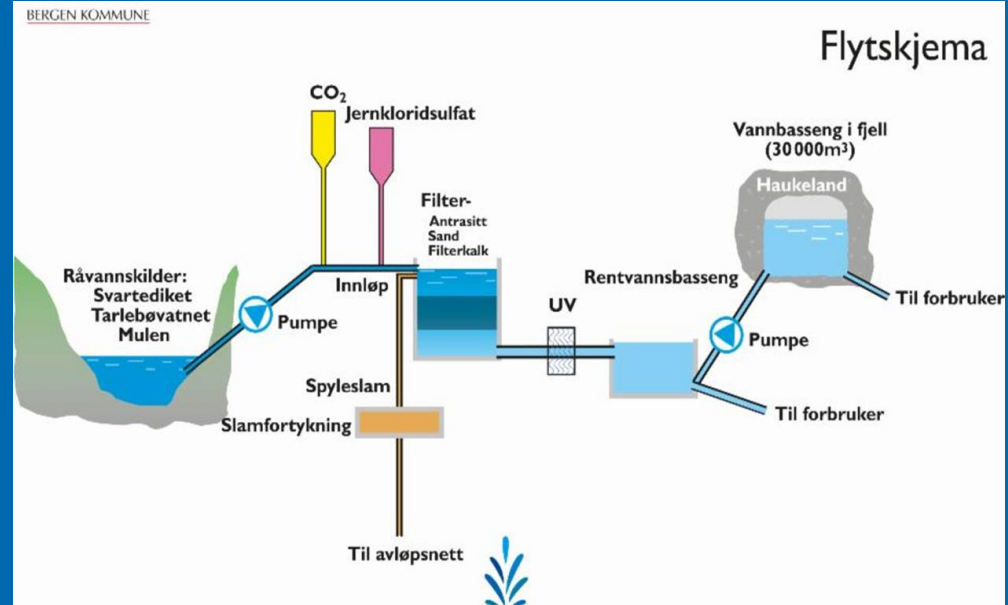

Hva trengs for å nå god tilstand?

- Bevaring av det gjenværende – forverringsforbud
- Habitattiltak
- Restaurering og gjenåpning
- Sikring av økologiske soner og nedslagsfelt
- Og for Møllendalselven: Minstevannføring

Kor blei det av vannet i Møllendalselven og kan vi få det tilbake til elven ?

Nedleggelse av dammer på Fløyfjellet etter Damforskriften gir nye muligheter for overføring av vann fra Storediket og Skredderdalen mot Svartediket for å sikre bedre vanntilførsel og minstevannføring i Møllendalselven

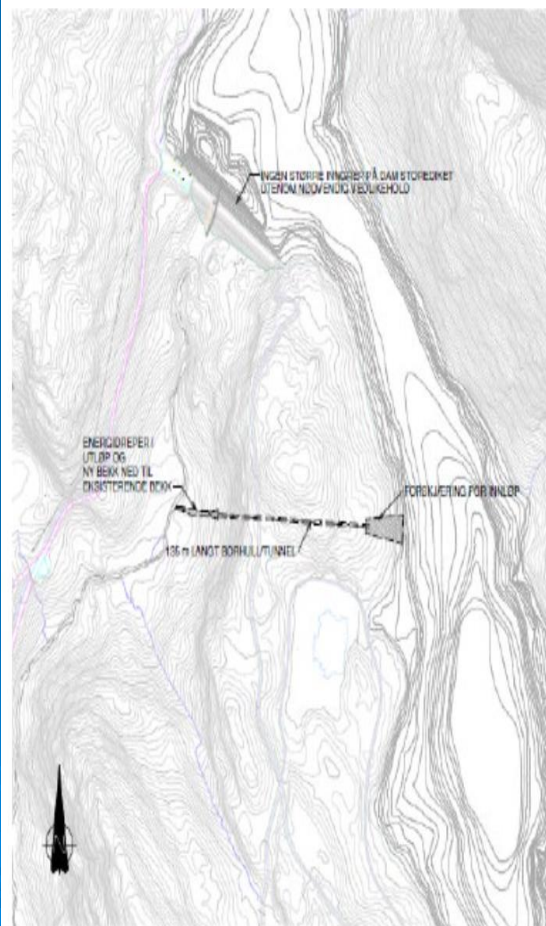
Figur 2-1. Kart med plassering av dammen (ref. Norgeskart).

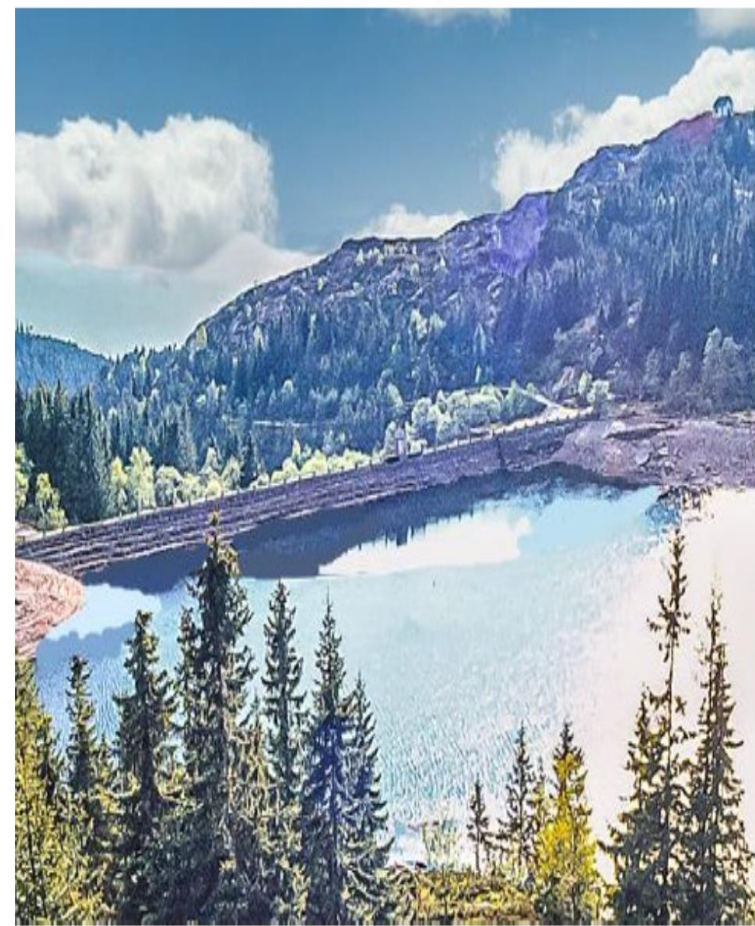
Figur 2-2. Flyfoto av dammen med tomt magasin (ref. Norgeskart).

Betydeleg senking av vassnivået

Senke vassnivået med ca. 4 meter ved å etablere flomløp i tunnel separat frå dam.

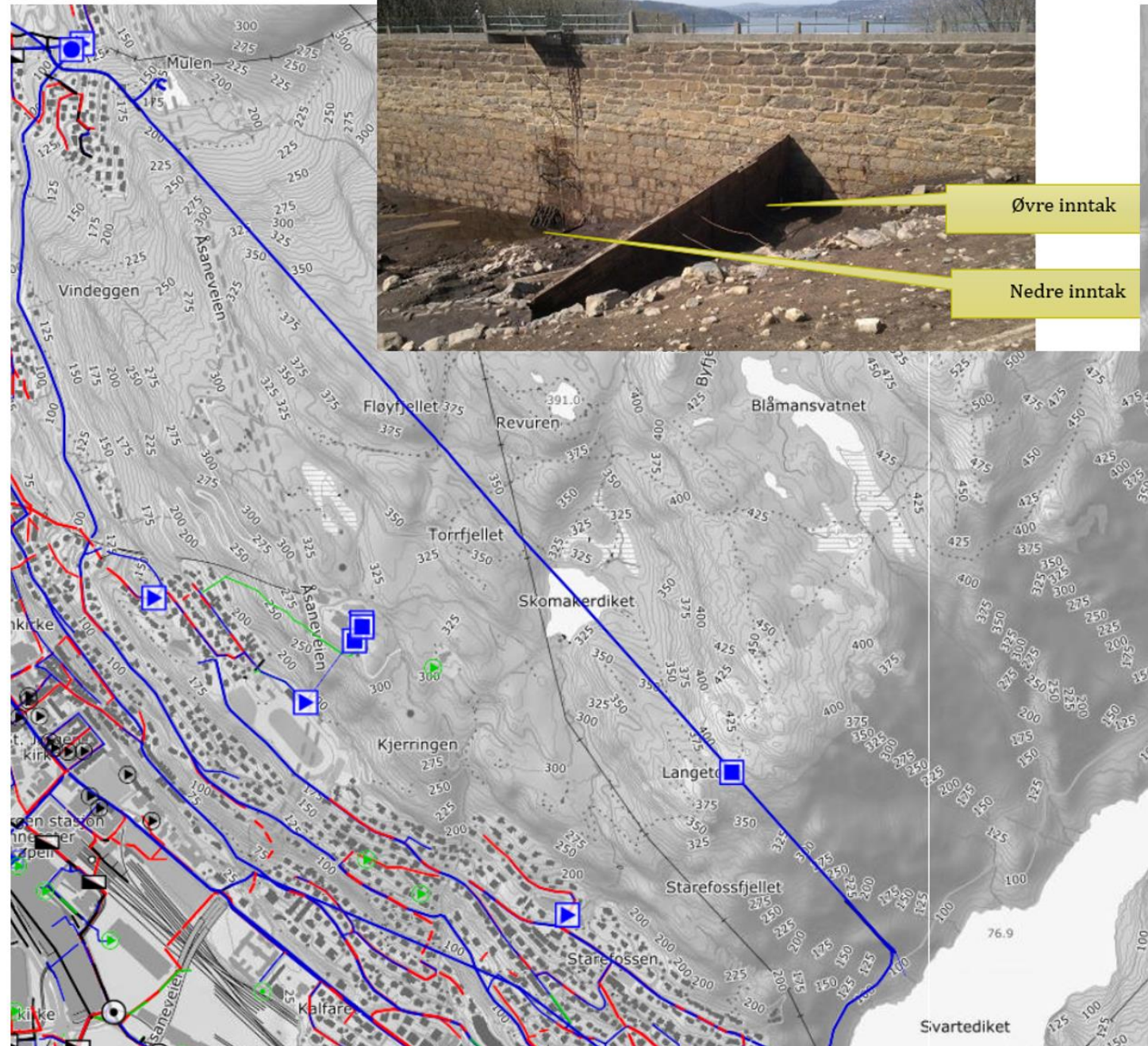
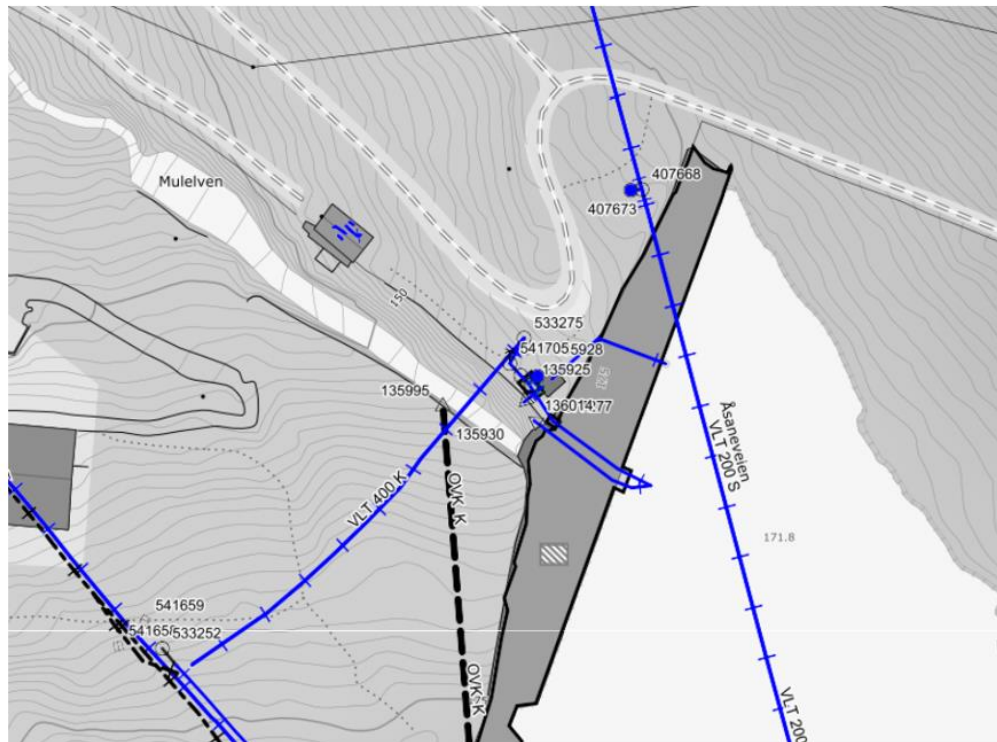
Planteiknina frå forprosjekt

Manulert bilde frå 1974

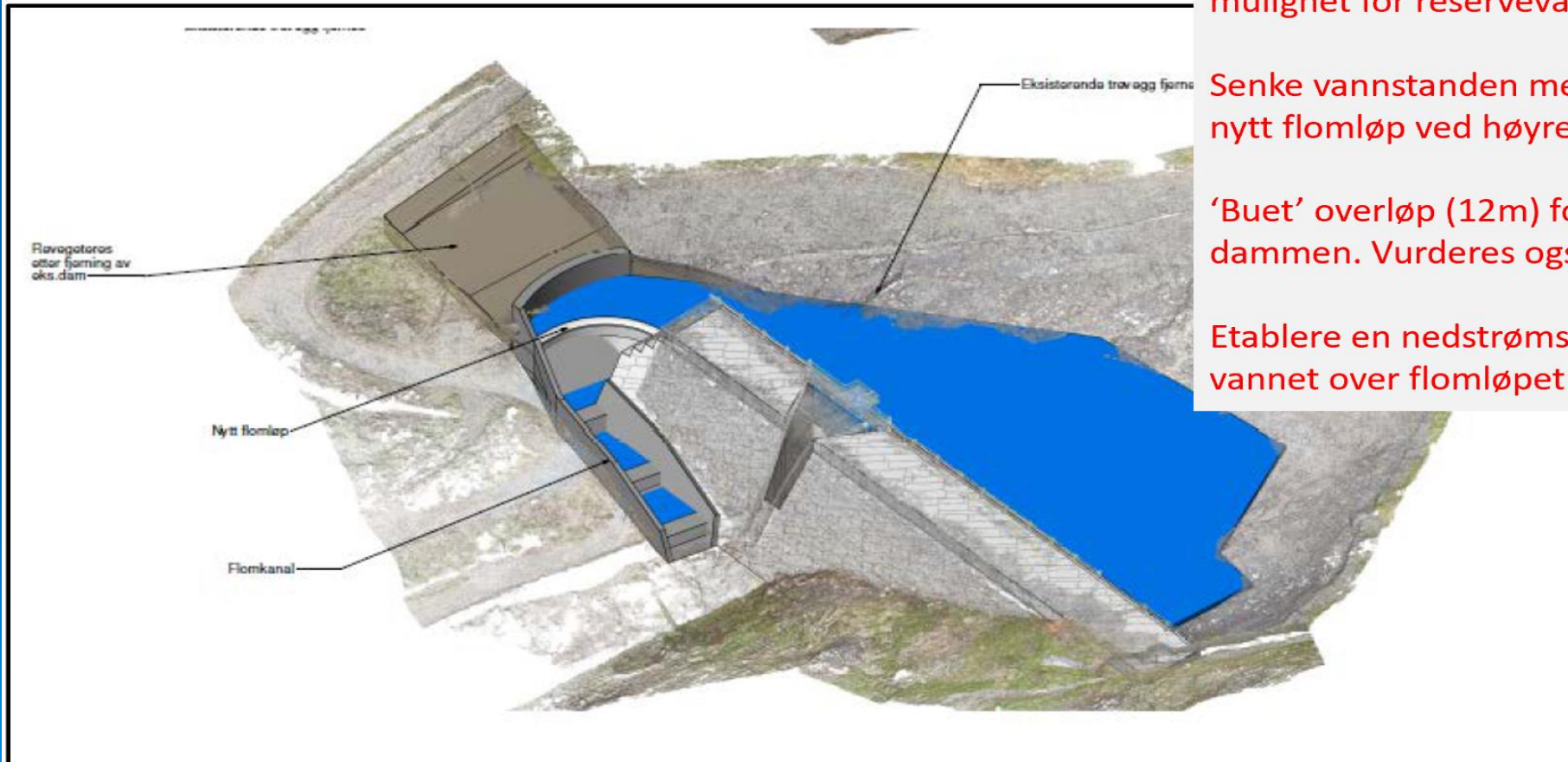
2b. Vannforsyning

- Reservevannforsyning
- Vann kan overføres til Svartediket
- Har i praksis ikke vært benyttet på denne måten, men funksjonaliteten opprettholdes

Ombygging/rehabilitering av dammen i Skredderdalen må sikre tappearrangement og en overføringsmulighet med styring videre til Svartediket

5. Anbefalt tiltak

Nytt bunntappearrangementet ved dammen.

Nytt inntak til vannforsyningen ved dammen. Dvs. mulighet for reservevannforsyning beholdes

Senke vannstanden med 5.5 meter og etablere nytt flomløp ved høyre vederlag

‘Buet’ overløp (12m) for å spare mest mulig av dammen. Vurderes også som estetisk ‘bedre’

Etablere en nedstrøms flomkanal for å håndtere vannet over flomløpet ned til elven.

Vi ber om at det nå utredes en mulig løsning som sikrer minstevannføring til Møllendalselven i forbindelse med nedleggelse av aktuelle dammer etter Damforskriften med tilhørende lovverk og regler. Vi ber videre om at det settes av 500.000 i budsjett for 2022 til å utrede denne løsningen. Arbeidet gjøres i tett samarbeid med Bergen Elveforum, Vennelaget for Møllendalselven og Store Lungegårdsvannet og Norges Jeger og Fiskerforbund Hordaland .

